

Asia C-723/21

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

29.11.2021

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Verwaltungsgericht Cottbus (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

29.11.2021

Kantajat:

Stadt Frankfurt (Oder)

FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH

Vastaaja:

Landesamt für Bergbau, Geologie und Rohstoffe

[--]

COTTBUSIN HALLINTO-OIKEUDEN

VÄLIPÄÄTÖS

[--]

hallinto-oikeudellisessa asiassa, jossa asianosaisina ovat

1. Stadt Frankfurt (Oder), edustajanaan kaupunginjohtaja, [--],
2. FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH, [--] Frankfurt (Oder),

kantajina,

[--]

vastaan

Kansallisen kaivostoiminnan, geologian ja raaka-aineiden alan viraston johtaja, [–
–] Cottbus, [– –]

vastaajana,

muuna osapuolena:

Lausitz Energie Bergbau AG, [– –] Cottbus,

[– –]

Asia: Vesioikeus

Verwaltungsgericht Cottbusin (Cottbusin hallinto-oikeus) viides jaosto

on tehnyt 29.11.2021 seuraavan

[– –]

v ä l i p ä ä t ö k s e n :

Euroopan unionin tuomioistuimelta pyydetään SEUT 267 artiklan nojalla ennakkoratkaisua seuraaviin kysymyksiin:

1

a. Onko yhteisön vesipolitiikan puitteista 23.10.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY (jäljempänä vesipuitedirektiivi) 7 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että kaikki siihen yleisöön kuuluvat, jota hanke koskee suoraan, voivat vedota tuomioistuimessa seuraavien velvollisuuksien rikkomiseen

a) juomaveden ottoon käytettävien vesimuodostumien laadun huononemisen välttäminen,

b) juomaveden tuottamisessa vaadittavan puhdistuskäsittelyn tason laskeminen,

nojautumalla kolmansien suojeluun pohjaveden huonontamiskiellon osalta (ks. tuomio 28.5.2020, Ummeln, C-535/18, 132 kohta, ja tuomio 3.10.2019, Burgenland, C-197/18, 40 ja 42 kohta)?

b. Jos kysymykseen a vastataan kieltävästi:

Voivatko ne kantajat, joille on annettu tehtäväksi juomaveden tuottaminen ja puhdistuskäsittely, joka tapauksessa vedota vesipuitedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaisten velvoitteiden ja vaatimusten rikkomiseen?

- 2 Sisältääkö vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohta myös vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettujen suojavyöhykkeiden ulkopuolisten vesimuodostumien osalta paitsi velvollisuuden pidemmän aikavälin suunnitteluun hoitosuunnitelmissa ja toimenpideohjelmassa, myös vesipuidedirektiivin 4 artiklan kaltaisen velvoitteen olla hyväksymättä konkreettista hanketta huonontamiskiellon loukkaamisen perusteella (ks. tuomio 28.5.2020, Ummeln, C-535/18, 75 kohta)?
- 3 Olettaen, että vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdassa – toisin kuin vesipuidedirektiivin 4 artiklaan liittyvässä liitteessä V – ei vahvisteta omia viitearvoja huonontamiskiellon tarkastamista varten:
- a. Millä edellytyksillä voidaan olettaa, että vesimuodostuman huonontuminen ja näin ollen myös juomaveden tuottamisessa vaadittavan puhdistuskäsittelyn tason nostaminen tapahtuu?
 - b. Voisiko puhdistuskäsittelyn tason nostamiselle ja näin ollen vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaiselle huonontamiskiellolle merkityksellinen viitearvo löytyä ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta 3.11.1998 annetun neuvoston direktiivin 98/83/EY (jäljempänä juomavesidirektiivi) liitteessä I olevista raja-arvoista, mitä vesipuidedirektiivin 7 artiklan 2 kohdan viimeinen virke voisi puoltaa?
 - c. Jos kysymykseen b vastataan myöntävästi:
 Voiko olla kyse vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaisen huonontamiskiellon rikkomisesta, jos ainoa merkittävä arvo ei ole juomavesidirektiivin liitteessä I olevan A tai B osan mukainen raja-arvo vaan liitteessä I olevan C osan mukainen niin sanottu osoitinmuuttuja?
- 4 Milloin on todettava, että vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaista juomavesilainsäädännön huonontamiskielloa rikotaan (ks. vesipuidedirektiivin 4 artiklan mukaisen huonontamiskiellon mittapuun osalta tuomio 28.5.2020, Ummeln, C-535/18, 119 kohta ja tätä aiempi tuomio 1.7.2015, Weserin syventäminen, C-461/13, 52 kohta)?
- a. Riittääkö rikkomisen toteamiseksi mikä tahansa huonontaminen,
 vai
 - b. onko oltava todennäköistä, että sulfaatin osoitinmuuttujaa 250 mg/l ei noudateta
 vai

- c. onko oltava olemassa uhka juomavesidirektiivin 8 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuista korjaavista toimenpiteistä, jotka lisäävät juomaveden tuottamiseen liittyvän puhdistuskäsittelyn tarvetta?
- 5 Sisältyykö vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohtaan aineellisoikeudellisen arviointiperusteen lisäksi myös viranomaisten suorittamaa hyväksymismenettelyä koskevia sääntöjä, eli voidaanko vesipuidedirektiivin 4 artiklaa koskevaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä soveltaa vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaisen tarkastelun laajuuteen (ks. tuomio 28.5.2020, C-535/18, toinen ennakkoratkaisukysymys)?
- 6 Onko hankkeen toteuttajan suoritettava asiantuntijaselvitys vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan mahdollisesta rikkomisesta myös jo silloin, kun hanke saattaa rikkoa vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan vaatimuksia?
- 7 Onko tässä yhteydessä myös oletettava, että selvitys on oltava suoritettu vesioikeudellisen päätöksen tekohetkellä, eikä myöhemmin oikeudenkäynnin aikana tehty selvitys näin ollen voi korjata vesioikeudellisen luvan lainvastaisuutta (ks. tuomio 28.5.2020, Ummeln, C-535/18, 76 kohta ja 80 kohta ja sitä seuraavat kohdat)?
- 8 Voidaanko vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetty velvoitteet ja vaatimukset ohittaa luvan myöntämistä koskevassa harkinnassa hankkeella tavoitellun päämäärän hyväksi, esimerkiksi jos puhdistuskäsittelyn tarve on vähäinen tai hankkeen tarkoitus on erityisen tärkeä?
- 9 Sovellettaanko vesipuidedirektiivin 4 artiklan 7 kohtaa vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohtaan?
- 10 Mitä sellaisia vesipuidedirektiivin 4 artiklaa pidemmälle meneviä velvoitteita voidaan johtaa vesipuidedirektiivin 7 artiklan 2 kohdasta, jotka on otettava huomioon hankkeen hyväksymismenettelyssä?

Tosiseikat

Ensimmäinen kantaja on vastuussa juomaveden toimittamisesta noin 57 000 asukkaalle. Se käyttää tämän lakisääteisen tehtävän täyttämiseen toista kantajaa. Toinen kantaja harjoittaa vesilaitoksen toimintaa sille myönnetyn vesioikeudellisen luvan perusteella. Vesilaitos tuottaa juomavettä pohjavedestä ja Spree-joesta sen osalla, joka ei sijaitse vesipuidedirektiivin 7 artiklan 3 kohdan 2 virkkeessä tarkoitettulla suojavyöhykkeellä. Spree-joen vedessä on korkea sulfaattipitoisuus. Sulfaatti on peräisin Spree-joen valuma-alueella sijaitsevista suljetuista avolouhoksista. Sulfaatti syntyy hapettamalla pyriittikiveä, joka varastoituu maaperän ilmattomaan tilaan, kunnes se kaivetaan esiin. Vesijohtoverkkoon johdettavalle juomavedelle on asetettu sulfaattiraja-arvo, jota vesilaitos on toistaiseksi juuri ja juuri noudattanut. Tämän raja-arvon tarkoituksena on suojata putkistoja korroosiolta.

Muu osapuoli on täyttänyt vedellä avolouhoksen sulkemisen jälkeen jäljelle jääneen kuopan, joka syntyi ruskohiilen louhinnan seurauksena. Vedellä täyttämisen jälkeen syntyneessä järvessä on ylivuotoputki. Ylivuotoputken kautta lähtevä vesi virtaa Spree-jokeen, ja tämän veden sulfaattipitoisuus on huomattavasti korkeampi kuin Spree-joen veden. Kantajat pelkäävät, että Spree-joen veden sulfaattipitoisuus, joka on muutenkin kriittinen vedenoton kannalta, ylittyy heidän alajuoksulla sijaitsevassa vedenottoaikassaan tämän tulovirtauksen vuoksi, ja että niiden on tämän vuoksi lopetettava vedenotto siellä tai suoritettava perusteellista teknistä uudelleenvarustelua. Vastaajana oleva viranomaisena hyväksyi järven rakentamisen, mukaan lukien ylivuotoputken, kaavan hyväksymispäätöksellä sen jälkeen, kun se oli asiantuntijalausunnan perusteella todennut, ettei Spree-joen veden laatu huonone vesiputedirektiivin 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Tutkimuksia vaikutuksista sulfaattipitoisuuteen vedenottoaikalla ja tarvittaessa vesilaitoksessa ei tehty. Kantajat nostivat käsiteltävänä olevan kanteen kaavan hyväksymispäätöstä vastaan.

[--]

TYÖASIAKIRJE